

ANIFROLUMAB U LIJEČENJU SUSTAVNOG ERITEMSKOG LUPUSA (SLE) – ISKUSTVA REFERENTNOG CENTRA ZA SLE I SRODNE BOLESTI

ANIFROLUMAB IN THE TREATMENT OF SYSTEMIC LUPUS ERYTHEMATOSUS – SLE REFERRAL CENTRE EXPERIENCE

Marija Šćepović-Ljucović¹, Marija Bakula^{1,2}, Ljiljana Smiljanić Tomičević¹, Miroslav Mayer^{1,2}, Marko Barešić¹, Ivan Padjen^{1,2}, Krešimir Rukavina¹, Boris Karanović¹, Darija Šperanda¹, Ivana Ježić Vukičević¹, Branimir Anić^{1,2}

¹Zavod za kliničku imunologiju i reumatologiju, Referentni centar za sustavni eritemski lupus Ministarstva zdravstva RH, Klinika za unutrašnje bolesti Medicinskog fakulteta, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

²Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

Uvod. U pacijenata koji boluju od SLE, kao prototipa sustavne autoimunosti, putovi IFN I su naglašeni u svim fazama bolesti. Mnogobrojni simptomi bolesti, kao i laboratorijske značajke SLE-a povezani su s prekomjernom ekspresijom gena koji reguliraju IFN I.

Ispitanici i metode. Cilj rada je prikazati iskustva Zavoda za kliničku imunologiju i reumatologiju KBC-a Zagreb u liječenju pacijenata sa SLE-om uz pomoć blokade receptora IFN I, u periodu od 31.7.2023. do 15.9.2024. s osvrtom na demografske podatke, laboratorijske parametre, kliničke manifestacije, utjecaj na aktivnost bolesti, ali i nuspojave. U obradi podataka korištene su standardne metode deskriptivne statistike.

Rezultati. U navedenom periodu u Zavodu je liječeno 17 pacijenata lijekom anifrolumab. Od toga je 15 pacijenata (88.23%) ženskog spola. Prosječna dob pacijenata bila je 42.47 ± 2.97 godine. Dob u trenutku dijagnoze bila je 31.43 ± 13.74 . Prosječno je proteklo 9.07 ± 7.36 godina od dijagnoze SLE do početka terapije. Vodeće kliničke manifestacije su bile kožno-sluzničke, onda artrikularne i hematološke, te konstitucijski simptomi, potom slijede serozitis, Raynaud fenomen, sicca simptomi, a među rjeđe manifestacije su bile zastupljene afekcija bubrega i relapsirajući polihondritis, te antifosfolipidni sindrom. Svi pacijenti su liječeni glukokortikoidima i antimalaricima, a potom po zastupljenosti slijede azatioprin, mikofenolat mofetil, metotreksat i ciklofosamid. Dvije pacijentice su liječene prethodno talidomidom, a u pojedinačnim slučajevima u terapiji je bio rituksimab, leflunomid i intravenski imunoglobulini. Na ukupan broj od 117 aplikacija bilo je 7 neželjenih događaja i to bilateralna pneumonija, bronhitis u dva slučaja, sinuitis, COVID-19, bartoneloza, purpura na prstima šaka. Kod dvije pacijentice primjena lijeka je prekinuta zbog nedovoljne učinkovitosti. U jednom slučaju je lijek obustavljen zbog duže rezolucije infekta. Kod jedne pacijentice je aplikacija lijeka višekratno odgađana zbog infekta i prekinuta zbog nesuradljivosti. Podatci vezani uz kretanje vrijednosti komponenti komplemента, limfocita i dsDNAsu prikazani zasebnim grafikonima.

Zaključak. Najbolji učinak lijeka postignut je u domeni kožnih i sluzničkih promjena, kao i konstitucijskih simptoma. Praćenjem indeksa aktivnosti bolesti (SLEDAI 2K, SLE DAS, ECLAM, VAS) verificiran je silazni trend u dinamici istih uz prihvatljiv sigurnosni profil lijeka.

Ključne riječi: sustavni eritemski lupus, interferon tip I, anifrolumab, indeksi aktivnosti

E-pošta glavnog autora: marija.scepovic.ljucovic@gmail.com

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa